

## História, súčasnosť a perspektívy CHKO Ponitrie

Chránená krajinná oblasť Ponitrie bola vyhlásená Vyhláškou Ministerstva kultúry SSR č. 58 z 24. júna 1985 Zb. ako 15. veľkoplošné chránené územie na Slovensku. Dvadsať výročie tejto udalosti bolo ústredným mottom vedeckej konferencie *História, súčasnosť a perspektívy CHKO Ponitrie*, ktorá sa konala v dňoch 20. – 21. októbra 2005 v konferenčnej sále SAV na Akademickej ulici v Nitre.

Organizátori podujatia – Štátna ochrana prírody SR Správa Chránenej krajiny oblasti Ponitrie spolu s Katedrou ekológie a environmentalistiky Prírodovedeckej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, Ústavom krajiny ekológie SAV a Katedrou biológie a patobiológie Pedagogickej fakulty UK v Bratislave – pripravili bohatý a zaujímavý program pre viac ako sto účastníkov z radov pracovníkov orgánov a organizácií štátnej ochrany prírody, vedeckých inštitúcií a vysokých škôl, štátnej správy lesného hospodárstva i lesníckej prevádzky, orgánov samosprávy, mimovládnych organizácií, základných i stredných škôl, ale aj bývalých zamestnancov Správy

CHKO Ponitrie a dobrovoľných ochrancov prírody z nitrianskeho regiónu.

Okrem prezentácie výskumnej činnosti a praktickej ochrany prírody na území CHKO Ponitrie za



Otvorenie Náučného chodníka Zoborské vrchy. Foto: J. Hreško

posledných dvadsať rokov bolo toto podujatie aj vzácnou príležitosťou na vzájomné stretnutie zástupcov skutočne rôznorodých inštitúcií, ktoré sa podieľajú na výskume a ochrane prírodných hodnôt tohto územia.

Konferenciu otvoril generálny riaditeľ Štátnej ochrany prírody SR Ing. Ján Mizerák. V úvodnom vstupe priblížil Dr. Jozef Klinda, zástupca Ministerstva životného prostredia SR, komplikovaný proces prípravy dokumentácie na vyhlásenie tohto chráneného územia a so svojimi spo-

mienkami sa podielil jeden zo zakladajúcich pracovníkov Správy CHKO Ponitrie, a zároveň jej prvý riaditeľ, Ing. Alexius Ballay. Prednosta Krajského lesného úradu v Nitre, Ing. Jozef Dóczy, pozitívne zhodnotil spoluprácu s profesionálnou ochranou prírody v tomto regióne a k účastníkom konferencie sa prihovarila aj vedúca odboru ochrany prírody a krajiny Krajského úradu životného prostredia v Nitre Dr. Zuzana Jenčová. Na záver slávnostnej časti odovzdal generálny riaditeľ SOP SR Ing. Ján Mizerák a riaditeľ Správy CHKO

Ponitrie Ing. Radimír Siklienka pamätne listy a čestné uznanie zaslúžilým pracovníkom Správy CHKO Ponitrie a spolupracujúcich inštitúcií.

Odborný program prvého dňa konferencie sa začal prednáškami zameranými na zhodnotenie stavu poznania prírodných hodnôt CHKO Ponitrie v členení na abiotické zložky krajiny (prof. Hreško), flóru (doc. Řehořek) a faunu (prof. Majzlan). Aktuálne otázky ochrany biodiverzity v chránenej krajinnéj oblasti na príklade CHKO Ponitrie pre-

zentoval prof. Eliáš.

Keďže cieľom konferencie bola aj prezentácia perspektívy ochrany prírody v tomto území, predstavil Ing. Siklienka navrhované územia európskeho významu, ktoré sú v pôsobnosti Správy CHKO Ponitrie. V ďalšej časti odznelo veľa zaujímavých príspevkov, napríklad: Zásady a regulatívy územného rozvoja katastrálneho územia obce Žirany a Chránenej krajiny oblasti Ponitrie (V. Vanková), Implementácia poznatkov o prírodnom potenciáli CHKO Ponitrie do edukačného pro-



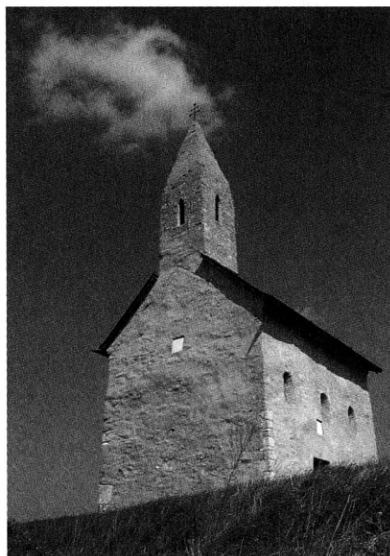
Roháč obyčajný, európsky významný druh Zobora

cesu (I. Jakab, V. Vanková, I. Baláž), Niektoré zákonitosti priestorového rozšírenia pôd v horskej časti povodia Žitavy (J. Hreško, F. Petrovič, M. Oravcová), Identifikácia a hodnotenie zmien druhotnej krajinej štruktúry lokality NATURA 2000 – Zoborské vrchy (F. Petrovič, J. Hreško), Dynamika zmien vybraných frakcií síry v pôdach prírodnej rezervácie Žitavský luh (L. Edlovská, M. Feszterová), Rovnokrídlovce (*Orthoptera*) a modlítky (*Mantodea*) južnej časti CHKO Ponitrie (A. Kríštín, P. Kaňuch), Ekologické a ekozozologické hodnotenie fauny vážok (*Odonata*) na území v pôsobnosti Správy CHKO Ponitrie (S. David). Vo večerných hodinách sa uskutočnila prezentácia diapozitívov prírodných hodnôt CHKO Ponitrie (J. Brestovský).

Na druhý deň si účastníci konferencie vypočuli ďalšie referáty: Zmeny zloženia spoločenstiev chrobákov (*Coleoptera*) v NPR Veľký Báb pri Nitre v podmienkach meniacej sa klímy (B. Šiška, J. Cunev), Chrobáky (*Coleoptera*) lokality Dvorčiansky les (J. Cunev), Ichtyofauna vybraných mŕtvych ramien v Nitrianskom kraji z hľadiska druhovej ochrany a manažmentu (J. Hajdú), Súčasný stav poznania hniezdiacich druhov avifauny CHKO Ponitrie (V. Slobodník, S. Harvančík), Orol skalný (*Aquila chrysaetos*) a orol krikľavý (*Aquila pomarina*) v CHKO Ponitrie (K. Šotnár), Výskyt netopierov (*Chi-*

*roptera*) v CHKO Ponitrie (M. Ševčík, S. Rezník), Spoločenstvá drobných zemných cicavcov (*Insectivora, Rodentia*) rôznych biotopov Hornonitrianskej kotliny (A. Jančová, A. Pánisová, I. Baláž), Náučné chodníky Slovenska – história, súčasnosť a budúcnosť (M. Bizubová, M. Nevrelová).

Záver konferencie bol venovaný prezentácii viac ako 30 posterov a diskusií.



Pri kostolíku sv. Michala v Dražovciach začína CHKO Ponitrie

Spríevodným podujatím bolo otvorenie *Náučného chodníka Zoborské vrchy* vedúceho územím, ktoré je zaradené do budovanej sústavy európsky významných území NATURA 2000. Na vybudovaní chodníka sa podieľalo mesto Nitra, Nitrianska komunitná nadácia, Správa CHKO Ponitrie a Katedra ekológie a environmentalistiky UKF v Nitre. Náučný chodník má 27 zastávok a vedie po existujúcich turistických trasách. Informačné panely sú však umiestnené len vo východiskových miestach, všetky ostatné informácie o prírodných hodnotách územia nájde záujemca v pomerne obsiahlom spríevodco-



Hlaváčik jarný

vi, ktorého súčasťou je aj mapa s vyznačenými trasami chodníka, ktoré merajú dovedna takmer päťnásť km s maximálnym prevýšením 460 m.

Spríevodca Náučným chodníkom Zoborské vrchy je návštevníkom k dispozícii zdarma a môžu ho dostať v kancelárii Nitrianskeho informačného systému, na obecných úradoch v Nitrianskych Hrnčiarovciach, Štitároch a Žiranoch, ako aj v Informačnom streisku NATURA 2000 na Správe CHKO Ponitrie v Nitre.

Ku konferencii vyšiel zborník abstraktov a všetky príspevky budú publikované v odbornom časopise ochrany prírody *Rosalia*.

Foto na s. 333: R. Siklienka

**Radimír Siklienka, Juraj Hreško**

Prírodná rezervácia Žibrica.

